

तैलपूर्णे काठादिनिर्मिते पात्रविशेषे । अत्रावस्थिति-
गुणाः । वातरोगव्याधि कुष्ठरोगपङ्कवाधिर्यमिन्मनगद्गद-
हन्तृस्त्वष्ट्रप्रचलितपवनगात्रकम्पकपाटीपीवाभङ्गाप-
तन्त्राद्यधिरभवसूत्रकम्पवस्तिरोगेषु हितत्वमिति
राजभट्टभः ।

तैलधान्यं न० तैलोपयोगि धान्यं सतृषं यस्यम् । “तिलोऽ-
तसी च तोरी (डी) च त्रिविधस्यापि सर्षपः । द्विधा
राजी खसञ्चैव बीजं कौस्तुभसम्भवम् । एतानि तैल-
धान्यानीत्युक्तेषु तिलादिषु ।

तैलपक्कं पु० तैलं पिबति पा-कं स्वार्थे क । तैलपायिकाख्ये
पञ्चयुक्ते कीटे । तैलहरणे तज्जातिप्रामिर्भुनोक्ता यथा
“मांसं गृध्रोवपं मद्गुस्तैलं तैलपकः खगः” [भावप्र०]
तैलपर्णिकं पु० तैलाक्तमिव पर्णमस्य कप् । ग्रन्थिपर्णवृक्षे
तैलपर्णिकं न० तैलपर्णी गिरिभेद उत्पत्तिस्थानत्वेना-
ख्यस्य ठन् तैलाक्तं पर्णमस्यस्य ठन् वा । १हरिचन्दने
अमरः । तिलपर्णः वृक्ष उत्पत्तिस्थानत्वेनाख्यस्य ठन् ।
२चन्दनभेदे ।

तैलपर्णी स्त्री तिलपर्णी गिरिभेद भयः अण् डीप् । १चन्दने
२बीजासे शक्तिङ्के च सेदि० । स्वार्थे क । तैलपर्णिका
तत्कार्ये । “कालिकादुक्कलाश्च हिङ्गवस्तैलपर्णिकाः”
हरिवं० २३१य० । [राजनि० ।

तैलपा स्त्री तैलं पिबति पा-क । (तैलापेका) कीटभेदे ।
तैलपायिका स्त्री पा-ण्युल्ङ्गत० । (तैलोपोका) (आर-
चला) कीटभेदे अमरः ।

तैलपायिन् पु० तैलं पिबति पा-यिनि । तैलपायिकाख्ये
पञ्चयुक्ते कीटभेदे । “तैलहृत् तैलपायी स्यात्” याज्ञ० ।
तैलपिपीलिका स्त्री तैलाक्तेव पिपीलिका । पिपीलीकाभेदे
तैलपीतं त्रि० पीतं तैलं येन व्याङ्ग्यपरनि० । पीततैलके ।
तैलफलं पु० तैलं फले यस्य । १कुटीरवृक्षे राजनि० ।
तैलभाविनी स्त्री तैलं भावयति वासयति भू-णिनि डीप् ।
तैलवासके जातीपुष्पवृक्षे राजनि० ।

तैलमाली स्त्री तैलेन मालः सम्बन्धो यस्याः गौरा-
डीप् । धर्तृकायां दीपदशायां शब्दमाला ।

तैलम्पाता स्त्री तिलस्य पातोऽल ज नि० चम् च । १स्वधा-
याम्, २तदुपलक्षिते आङ्गे च अमरः ।

तैलयन्त्रं पु० तैलमर्द्दनायै यन्त्रम् । तिलादिनिष्पीड-
नार्थं यन्त्रभेदे (कलुरवाणि) “अमीसांस्यानि गोचानि
तैलयन्त्रं लुपन्त्ययोः” कृतिः “रविरथचक्रं च तैलयन्त्र-

चक्रवत् भ्रमत्” भागवते ५।२।११६ श्लोकः ।

तैलवकं पु० तैलवृक्षस्य विषयो देशः राजन्वा० युज् । तैल-
वृक्षविषये देशे । [रनिच० ।

तैलवल्ली स्त्री तैलाक्तेव वल्ली । लघुगतावस्थां पारस्क-
तैलसाधनं न० तैलं साधयति सरभीकरोति सिध-ण्विच
साधि-ल्यु । कक्कोवे गन्धद्रव्ये शब्दच० । [सेदे हेमच० ।
तैलस्फटिकं पु० तैलाक्तः स्फटिक इव । तद्यमस्यो गो-
तैलस्यन्दा स्त्री तैलमिव स्यन्दति स्यन्द-ण्विच । १श्वेत-
गोकर्णं २काकोल्यां पारस्कारनिघण्टुः ।

तैलागुरुं पु० तैलाक्तमिवागुरु । दाहागुरौ राजनि० ।
तैलाटी स्त्री अटति अटं तैलेनाटं विषमस्याः गौरा-
डीप् । वरटायां तैलस्यर्थे तद्विषमभावात् तस्याः तथात्वम् ।
तैलाम्बुका स्त्री तैलमम्बु इव मेघमस्याः । तैलपायि-
काख्ये कीटे लटा० ।

तैलिका त्रि० तैलं पण्यं यस्य तैलं त्रितयमस्य वा ठक् ।
२तैलार्थं तिलनिष्पीडने (कलु) “खलमलिननीच-
तैलिकयिहीनसन्धोपहतप्रस्ता” ड० व० १६५० । २तैल-
त्रिकेतरि च “समुद्रगामो बन्धो च तैलिकः कूट-
कारकः” मनुः तिलत्रिकेतरपाङ्क्त्येवमुक्तम् ।

तैलिन् त्रि० तैलं निष्पाद्यात्वेनाख्यस्य रनि । १तैलकारे
हेमच० २तैलयुक्ते त्रि० । स्त्रियां डीप् डीबलः । २तैल-
कीटे राजनि० ३दशायां वक्तुं शब्दना० । [हेम० ।
तैलिशाला स्त्री इत्त० तैलनिष्पीडनार्थं स्रष्टे (पाणिधर)
तैलीन तिलानां भवनं क्षेत्रं खज् । तिलभवनयोर्व्ये क्षेत्रे
अमरः । [इत्यमरिणि स्त्रियां डीप् ।

तैलद्वारव त्रि० तीव्रदारुणदम् रजता० खज् । तीव्रदा-
तैष पु० तिलधनजलयुक्ता पौर्णमासी ऋषि यलोपे डीप् ।
तौषी साऽङ्गित् मासे अण् । १पौषे मासि धनुःस्वरव्याख्या
शुक्रप्रतिपदादिदर्शान्ते चान्द्रे मासि अमरः तदीय
पूर्णिमायामेव तद्योगसम्भवः । तिवप्रशब्देन तत्समीप-
नक्षत्रस्यापि ग्रहणात् कदाचित् तत्सम्बन्धाभावेऽपि न
क्षतिः । २तदीयपौर्णमास्यां स्त्री “साङ्गित् पौर्णमासी”
पा० नक्षत्रयुक्तकालस्य पूर्णिमायामेव तद्योगे साधुत्वेन
पौर्णमासीपरत्वेनेति बोध्यम् । “तैव्या नधीतपूर्वा-
याम्” व्याख० श्रौ० ८।१४।२२ ।

तोकं न० शौ० ठ-क तस्य नेचवत् । १अथर्वे पुत्रे, ३-
हितरि च अमरः । “नित्ये तोके दीदिपांसम्” २।२।११
“पद्मे तोकाय तनयाय जीवसे” ऋ० १०।१५।१२ “तोकै-